

Forårstrækket ved Hyllekrog 2011

Tekst og foto: Preben Berg

Det er nu 4. år i træk, at forårstrækket ved Hyllekrog er blevet dækket. Første gang var i 2008, som kun var en testsæson med dækning på 33 dage i forårsmånederne, men i de efterfølgende år har der stort set været daglig dækning på fuglestations manér (og mere til) med helt op til 17-18 timer på dage, hvor der har været godt gang i trækket. Perioden som er blevet dækket er fra pri. marts til pri. juni og i år nærmere bestemt i tiden 6/3 - 8/6. I alt 550.362 trækkende fugle blev bogført og observatørerne har været Preben Berg med assistance af især Palle Sørensen, Claus Mortensen, René Christensen og Uffe B. Nielsen. Nedenstående omhandler højdepunkterne fra dette forår, hvorfor en del mere generelle ting kan findes i en artikel i *Fugle i Felten* (nr. 2 april 2010 side 18-21).

Efter at have haft fornøjelsen af noget der mest af alt har lignet en isvinter, kom så et forår, som var plaget af tåge. Man kan næsten fristes til at tale om bibleske dimensioner: nogle fik græshopper, mens danskerne fik tåge! Vindmæssigt må det vist siges, at have været en meget blandet landhandel uden at vinden har ligget i det samme hjørne i mere end højst en uge.

Nogle arter var noget forsinkede dette forår heriblandt Rødstrubet Lom, hvor vi først skulle runde 1. maj før årets topdage indfandt sig med 1/5 557 og 4/5 413. Fortalt på en anden måde var henholdsvis 80,4 og 84,6 % passeret inden 1. maj i de 2 foregående år, mens det i år blot var 38,2 %. Totalen endte på 2022, hvilket er lidt flere end i 2010, men der er stadig et pænt stykke til 2009 med 2900 Rødlommer. Oven i hatten skal man også lige huske på, at havvindmølleparken Rødsand 2 er blevet opført (møller op fra foråret 2010), hvilket tilsyneladende har haft en negativ indflydelse på træktotalerne pga lommerne er særdeles dårlige venner med vindmøller, idet de ofte allerede 1-1,5 km før møllerne begynder at hvirvle rundt i luften og svinge langt mod S udenom møllerne. Med bagdelen til kan de være meget svære at opdage på en skyfri himmel, når de kommer højt oppe. Yderligere kan nogle fugle have opdaget de 90 stk. 110 meter høje møller lang tid forinden (i god sigt) og holdt sig til en kurs tættere på Femern end før vindmølleskoven blev opført.

For at runde smålommerne af udgjorde de røde 76,9 % (72,6) af årets totalt 2630 ex. og de sorte 19,7 % (21,5). Tallet i parentes angiver samlet procentsat for de 3 år.

Det blev til rekordtal for Toppet Lappedykker (447) og Gråstrubet lappedykker (595) og for førstnævnte formentlig ny DK-trækreord den 8/3 med hele 238 på direkte forårstræk. (NB nævnte højere tal i DOFbasen fra overvintringslokaliteter er tilsyneladende kun lokale bevægelser).

Fra gåsefronten kan der berettes om ganske få ansergæs, hvor især Blisgæssene skuffede med blot 262 trk.. Helt anderledes gik det med Bramgæssene, hvor det først så betænkeligt skidt ud med kun sølle 2340 trk. før 1. maj, men på den anden side var der også lagt i kakkelovnen til en stor trækdag. Den kom så også noget så eftertrykkeligt den 5/5 i form af DK-rekord med hele 113.500 trk. (!). Nærmest grotesk mange fugle sås indenfor 4 timer (7-11.00) med knap 100.000 og op til 25.000 pr. ½ time (!). Det er tankevækkende, at det kan lade sig gøre at se 12-14 % af hele den sibiriske bestand forbitrækkende på samme lokalitet og endda på samme dag! Forårstotalen endte på imponerende 135.502 trk. Derimod var knortegåsetrækket denne gang temmelig begrænset med i alt 11.047 trk. vel fordi de er gået længere nordpå eller har passeret om natten. Bedste dag i det sydlige Sverige og over Sjælland var iøvrigt den 23/5.

Art	total 2009	total 2010	total 2011	største dag i 2011	2. største dag i 2011
Rødsrubet Lom	2900	1727	2022	1/5 557	4/5 413
Sortstrubet lom	1057	455	517	3/5 47	6/5 35
Toppet Lappedykker	168	175	447	8/3 238	27/3 39
Gråstr. Lappedykker	281	314	595	27/3 88	18/4 83
Bramgås	41.458	102.260	135.502	5/5 113.500	12/5 6950
Knortegås	34.381	30.287	11.047	25/5 1823	13/5 1268
Skeand	539	175	422	25/4 128	2/5 48
Bjergand	739	405	1992	23/4 657	12/3 359
Ederfugl	227.798*	360.235	296.560	4/4 26.790	29/3 23.900
Sortand	53.403*	60.090	38.826	10/3 5870	21/3 4560
Havlit	2623	1779	858	27/3 111	7/3 96
Toppet Skallesluger	1986*	2693	5538	16/3 825	15/3 624
Hvepsevåge	182	951	285	14/5 96	13/5 65
Rød Glente	48	57	69	11/3 11	22/3 9
Rørhøg	53	72	137	4/5 12	3/5 11
Spurvehøg	125	242	664	10/4 171	11/4 102
Musvåge	2073	1042	1193	11/3 277	22/3 184
Strandhjejle	686	294	1559	24/5 923	29/5 325
Islandsk Ryle	6232	2348	1894	24/5 1265	25/5 500
Lille Kobbersnepe	5367	18.098	7966	27/5 2950	24/5 1795
Storspove	942	3564	3013	17/4 1174	11/4 431
Alm. Kjove	57	91	46	26/4 5	20/4 4
Dværgmåge	10770	2820	12.250	25/4 2476	1/5 2210
Fjordterne	1976	2777	494	26/4 77	24/5 41
Havterne	7217	2303	1470	4/5 344	2/5 258

Tabel 1: Forårstotaler for udvalgte arter 2009-2011 samt de 2 bedste trækdage i 2011.

* NB 5 udækkede dage i månedsskiftet marts/april.

Få svømmeænder og mange Toppede Skalleslugere

Svømmeænderne gjorde ikke specielt meget væsen af sig dette forår, idet bl.a. kun ca. halvdelen af totalen fra tidligere år af både Pibeand (1747) og Spidsand (158), mens krikænderne (1261) og Skeænderne (422) ikke afvig så meget. Derimod taltes dobbelt så mange Knarænder (121), hvor halvdelen sås på et underligt tidspunkt da 2-3/6 i alt 61. Fuglene må dog tilhøre fældningstrækket, hvor det dog undrede, at de stadig trak mod øst! Bjergænderne, som tilsyneladende har en forkærlighed for hård østenvind, havde en fin sæson med 3-5 gange så mange som i de 2 foregående år. Det blev til totalt 1992 trk. og med største dag 23/4 657.

Ederfuglene nåede ikke de helt store højder med i alt 296.560, hvor det bemærkedes, at

eftermiddags/aftentrækket syntes at være svagere end normalt. Største dag blev 4/4 med 26.790 trk., dog uden dækning sen eftermiddag (et estimat for hele dagen giver ca. 29.500). Totalerne for Havlit ser ikke for godt ud da 2009-2011 totalt henholdsvis 2623, 1779 og 858 trk.. Om møllerne også her har en negativ indflydelse er stadig uvist, men det er en påfaldende nedgang, som er sket.

Derimod var den megen tåge nok årsagen til kun to tredjedele af normalen blev talt af Sortand (38.826) med flest 10/3 5870 og her endda uden særlig god sigt (5 km). For at opnå høje træktal af denne art er god sigt påkrævet, da trækket foregår langt ude i bæltet.

Trækttotalerne for Toppet skallesluger er steget markant i de 3 år med henholdsvis 1986, 2693 og i år i alt 5538 trk., hvor topdagen blev 16/3 825. I tilfældet med denne art kan det godt virke sådan at vindmølleskoven sammen med en ØSØ vendt Hyllekrogtange faktisk får en opsamlende tragteffekt, da arten har en mere direkte østlig trækretning og således i større udstrækning end de fleste andre dykænder går indenom møllerne eller krydser over tangen. I tillæg til dette sker der tilsyneladende også en ophobning om natten af tiltrækkende fugle specielt i kombination med diset og tåget vejr.

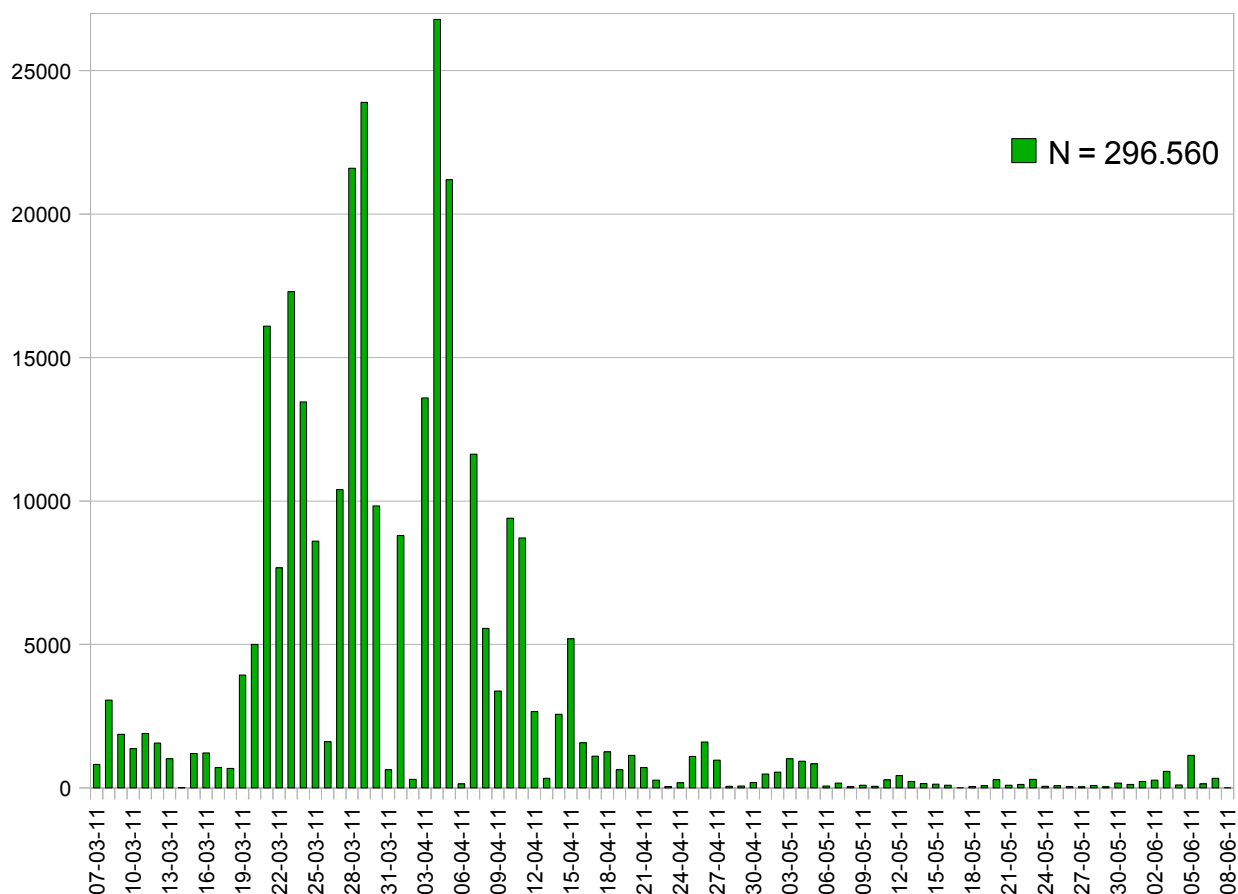

Fig. 1 Ederfugletrækket ved Hyllekrog i foråret 2011 fordelt på dage.

Pænt rovfugleår.

Generelt et udmærket rovfugleår, hvor de fleste arter hører til i den positive ende: bl.a. Rød Glente (69), Havørn (13), Rørhøg (137), Spurvehøg (664), Tårnfalk (44), Dværgfalk (26), Lærkefalk (8) og Vandrefalk (6). Specielt for spurvehøgene lykkedes det at få mast hele 4

Blå Kærhøg 2K, Saksfjed Inddæmning 26/3 2011.

tal helt op i toppen af alle tiders bedste forårstræktal for hele Lolland-Falster (max. 10/4 171). Derimod lykkedes det ikke rigtigt at få klørerne i Hvepsevågerne, da kun 285 blev bogført, men jeg tog nok for tidligt hjem den 21/5, hvor der over middag blev set en del over Sjælland. Også en del blev set i dagene 9-10/5, men her østenvind i disse dage. Musvågerne endte på 1193, hvor max. kun blev 11/3 277.

Vadefugle

Vadefuglene lagde meget godt ud med Storspoverne med i alt 3013 trk., men da det var tid til at arten normalt kulminerer gik vinden desværre i øst ! (19-25/4) - flest sås så 17/4 med 1174. Småspoverne fik nyt bedste år med 235 og max 1/5 med 96 trk. Sidst i maj var det som vanligt tid til firkløveret Strandhjejle, Islandsk Ryle, Almindelige Ryle og Lille Kobbersnepe. Totalerne blev henholdsvis 1559, 1894, 710 og 7966 trk. For Strandhjejlerne blev det nyt års bedste; noget slapt træk af islændere; besønderligt få Almindelige Ryler selvom mange egnede aftener blev dækket samt et noget underligt år for Kobbersnepperne, hvor der ikke for alvor kom fuld fart over feltet. Årets klart største flok blev her på 700, men ellers generelt flokstørrelser på typisk kun 100-150.

Slapt kjovetræk, rekordmange Dværgmåger og kun ganske få terner.

Det blev det dårligste kjoveår ud af de 3 år med fuld dækning, da kun 2 Mellemkjover og 46 Almindelige Kjover blev set. Lille kjo ve er stadig ikke registreret om foråret ved Hyllekrog. Til gengæld var der Dværgmågefest og atter ny DK-rekord med i alt 12.250 trk. Hele 3 gange blev 2000 rundet: 20/4 2040, 25/4 2476 og 1/5 2210 (!). Nævnes skal også den 3/5, hvor der rastede mange ude i bæltet: op til 600 sås four. det meste af dagen og indenfor ½ time mellem 20.00 og 20.30 fik de travlt og hele 1010 (!) sås her trække afsted. Totalt 1755

trk. denne dag.

Hav- og Fjordterneerne gav bestemt ikke meget væsen af sig, da henholdsvis sølle 1470 og 494 kom i bogen. Der er således meget langt op til 7217 Havterneer i 2009 og 2777 Fjordterneer i 2010. Havterneerne var desuden ca. 1 uge forsinket og hovedrykket passerede først lige i starten af maj. Sortternetotalen endte på 94, hvor det mest interessante var i alt hele 9 tidlige fugle i april (20-26/4) samt max. tal den 7/5 med 26.

Til sidst skal det bemærkes, at der som vanligt ikke er registreret nogle nævneværdige antal af småfugle.

Ingen SU-hits, men andre godbider sås

Det blev ikke til nogle SU-hits, men en Blå Glente luskede rundt nede på Femern den 16/4, som vi således ikke fik fornøjelsen af. Af subhits og andre fåtallige arter kan nævnes (inkl. rst. Saksfjed Inddæmning): Nordisk Lappedykker 26/3-25/4 3 trk.+ 9 rst., Sølvhejre 13/5 1 rst., Sort Glente 11-15/5 3 trk., Hede- og Steppenhøg 18/5, 28/5 og 8/6 i alt 3 2K rst., Hede-/Steppehøg 13/5 1 trk., Aftenfalk 7-8/5 1 ad. hun rst., Kærløber 1/6 1 rst., Odinshane 20/5-3/6 3 trk.+ 2 rst., Mellemkjove 20+27/4 i alt 2 trk., Sorthovedet Måge 8/4-20/5 6 trk., Ride 8/6 1 rst., Rovterne 2/6 2 trk., Turteldue 1/6 1 trkf., Mosehornugle 17/3-25/4 2 trk.+ 2 rst., Vende- og Vindhals 9/4 1 rst., Sortstrubet Bynkefugl 7/4 1 rst., Ringdrossel 13/4 2 rst., Rødtoppet fuglekonge 27/3 1 rst., Pungmejse 8/6 4 rst., Pirol 10-18/5 1 trk.+ 2 rst., Gulirisk 7/4-24/5 blot 1 trk.+ 3 rst. og Karmindeompap 20-28/5 4 rst.

Opsætning af vindmøller i Rødsand 2, 28/4 2010

Vurdering af effekten af havvindmølleparken Rødsand 2

Vindmølleparken har fungeret nærmest som en trækdeler, idet enten flyver de syd om hele parken eller også holder de sig indenfor tilsyneladende hele vejen ned til Gedser. Den snak,

som har været om, at nogle fugle skulle have vænnet sig til havvindmøller og flyver ind imellem dem, må vist kun gælde lokale fugle og ikke direkte trækkende fugle (!). Der har været stor forskel på, hvordan de enkelte arter har reageret på havvindmølleparken. Rødstrubet Lom har som nævnt ovenfor reageret kraftigt på møllerne, hvorimod de Sortstrubede har taget det lidt mere afslappet. Lappedykkere er heller ikke gode venner med dem, idet de næsten udelukkende holder sig indenfor møllerne. Der har i år være flere eksempler på, at nogle flokke har fløjet forvirret rundt i op til en ½ time før de fortsatte mod Ø indenom møllerne. Der har ikke været nogen synderlig kursafvigelse hos gæs og rovfugle, mens den ligesom med lappedykkerne er helt gal med samtlige andearter! Vadefugle, måger og terner har for det meste enten krydset over tangen, fløjet indenom eller over møllerne.

Ud fra et fuglemæssigt synspunkt må jeg indtil videre konkludere, at det har været en direkte tåbelig og uansvarlig placering af et sådant stort antal havvindmøller på sådan en stor fuglemæssig motorvej. Ligeledes ud fra et naturmæssigt synspunkt er det en meget uheldig og uskøn placering af de 90 stk. 110 m høje møller så tæt på land!

Obs på DOF Storstrøms hjemmeside

Til sidst skal nævnes, at alle obs er tilgængelige på DOF Storstrøms hjemmeside i form af dagstotaler i et regneark samt tillige også rådata i DOFbasen.

Den håndtamme Bogfinkehan fra sidste år dukkede op igen i år den 22/3 og gav sig straks til at tigge mad (!). Den nu næsten ligeså tamme finkemor ankom 2/4 og parret fik i 1. kuld 4 unger. Udover den sædvanlige underholdning i form af finkesang på bl.a. telescoppet og dens til tider næsten aggressive madtiggeri er den også god til at skræppe op, når der kommer rovfugle ind fra havet!